

Mødet den 17. Oktober 1912.

Fraværende: Harald Jensen og N. Joh. Laursen.

1. (J. Nr. 336—1912). Meddelelse om **Mælkekontrollen** i Aarhus i 1911—12.

Til Efterretning.

2. (J. Nr. 3¹—1912). Skrivelse fra Ministeriet for offentlige Arbejder med Approbation paa **Over-skrivelser i Havnens Regnskab** for 1911—12.

Til Efterretning.

3. (J. Nr. 167—1912). Skrivelse fra Ministeriet for offentlige Arbejder med Approbation paa en **Ændring i Havne- og Brotaksten af 1910**, hvorefter der under dennes Afsnit II B, Takster, Pas. 16 tilføjes som d: »Plader af Cement og Asbest (Eternitplader) . . . 100 kg 8 Øre«, og saaledes at Ændringen tillægges tilbagevirkende Kraft fra 1. April 1910 at regne.

Til Efterretning.

4. (J. Nr. 11²—1912). Indenrigsministeriets Approbation paa **Købekontrakt** med De forenede Jernstøberier angaaende et Areal ved Østboulevarden.

Til Efterretning.

5. (J. Nr. 301—1912). Indenrigsministeriets Samtykke til Erhvervelsen af det i Punkt 3 i **Overenskomsten med Enkefru W. Weis, Tømrer-**

mester **Th. Pedersen** og **Sagfører Jacob Brandt** omhandlede Areal paa ca. 270 m³ af Matr. Nr. 427 a for 8280 Kr. samt til, at dette Beløb og et Beløb af 11000 Kr. til Anlæg af det i samme Overenskomsts Punkt 2 nævnte Bolværk maa udredes af Fonden for Gadeanlæg paa Bispetoften.

Til Efterretning.

6. (J. Nr. 25²—1912). Skrivelse fra Indenrigsministeriet med **Dispensation fra Lov Nr. 121 af 20. April 1906** for Ejendommen »Nørrelyst«.

Til Efterretning.

7. (J. Nr. 158—1912). Skrivelse af 7. ds. fra Justitsministeriet med Meddelelse om, at Ministeriet agter at søge Hjemmel paa Finansloven for 1913—14 for et **Byggetilskud til Opførelse af et Tuberkulosehospital** i Forbindelse med Kommunehospitalet, og at Tilskudet beregnes efter Lov af 10. Maj 1912 § 11, ikke over 1500 Kr. pr. Seng af et Sengeantal af 50 Senge, dog kun paa Betingelse af at Planerne forinden indsendes til Ministeriets Godkendelse.

Til Efterretning.

8. (J. Nr. 164—1912). Skrivelse fra Skoledirektionen om, at Timelærer H. A. Pihl, Aarhus, Timelærer C. L. Christiansen, Aarhus, Andenlærer T. M. T. Heltoft, Vejlbj, Timelærerinde Thekla E. Balslev, Aarhus, og Timelærerinde Anna M. E. Nielsen, Aarhus, har faaet fast **Ansættelse ved Aarhus Skolevæsen** fra 1. Okt. d. A. at regne.

Til Efterretning.

9. (J. Nr. 23¹⁰—1912). Meddelelse om **Landsby-skolers Besøg i Aarhus** i afvigte Sommer.

Til Efterretning.

10. (J. Nr. 316—1912). Indstilling fra Sygehusudvalget angaaende Forslag til et nyt **Regulativ for**

Aarhus Kommunes Hospitaler«. (Se Side 154).

— 2. Behandling.

Til Forslaget var stillet følgende Ændringsforslag :

ad § 3. Forslag fra Formanden om at affatte Stk. 7 saaledes: »De lønnes overensstemmende med det for Kommunens Embeds- og Bestillingsmænd gældende Lønregulativ, for Tiden med den for Regulativets 1. Lønklasse fastsatte Løn 4000 Kr., stigende hvert 3 Aar med 500 Kr. til 6000 Kr.« — Ikke tiltraadt af Udvalget.

ad § 3. Forslag fra Lægeforeningen for Aarhus og Omegn om, at næstsidste Stykke paa Side 3 affattes saaledes: »Han skal uden særligt Vederlag fungere som visiterende Læge med Konsultationslokale paa Marselisborg Hospital«. — Tiltraadt af Udvalget.

ad § 9. Forslag fra Simonsen om at fastsætte Betalingen for Befordring i Sygevoan til 1 Kr. i Stedet for 2 Kr. — Ikke tiltraadt af Udvalget.

ad § 10. Forslag fra J. C. Petersen om at fastsætte Betalingen for indenbys Patienter paa Fællesstue til 2 Kr. i Stedet for 1 Kr. 70 Øre. — Ikke tiltraadt af Udvalget.

ad § 10. Forslag fra Lægeforeningen for Aarhus og Omegn om at affatte 4. sidste og 3. sidste Stykker saaledes: »Overlægerne maa ikke beregne sig særlig Betaling af indenbys Patienter, som — uden at nyde vederlagsfri Behandling i Henhold til Lov Nr. 43 af 31. Marts 1900 § 2, sjette Stykke, jfr. § 26 — ligger paa Fællesstue.

Opstaar der Meningsforskel om Størrelsen

af Honoraret, bestemmer Sygehusudvalget Beløbets Størrelse«. — Tiltraadt af Udvalget.

ad § 13. Forslag fra Simonsen om at ændre Paragrafen saaledes, at Byraadet efter Indstilling af Sygehusudvalget — ikke af Stadslægen — ansætter Første Desinfektøren, og at Udvalget ansætter Anden Desinfektøren og de 2 Portører, der skal fungere som Assistenten. — Udvalget tiltræder Forslaget om, at de to Portører ansættes af Udvalget, men mener vedblivende, at det maa tilkomme Stadslægen at gøre Indstilling til Byraadet angaaende Ansættelsen af en Første- og en Anden-Desinfektør.

Formanden havde stillet Ændringsforslag med Hensyn til Overlægerne's Løn, dels fordi han fandt det urigtigt at gøre Ændringer i Lønregulativet ved de specielle Regulativer, og dels fordi han mente det mindre heldigt at sætte Overlægerne's Løn ned, netop naar man ønskede at faa de bedste Kræfter. Ganske vist kunde det siges, at Overlægerne kunde drive privat Praksis ved Siden af, men det vilde dog sikkert være urigtigt ligefrem at give dem Anvisning dertil. Da Lægeforeningen ikke havde støttet Ændringsforslaget, skulde Taleren tage dette tilbage.

Jakob Jensen mente, at naar Kommunen nu lavede 3 ny Overlægestillinger, var dette i sig selv et saa udmærket Tillæg for Lægerne, at de næppe ønskede det bedre. Iøvrigt var Lønnen jo kun en Brøkdel af de vedkommende Lægers Indtægt. Det forbavsede Taleren, at Formanden vilde have, at Byraadet skulde holde sig til Lønregulativet, hver Gang en ny Plads blev oprettet; thi paa den Maade kom man jo aldrig til gode Forhold i Lønregulativet.

Formanden kunde ikke indrømme, at man forud kunde vide, at Lønnen kun blev en Brøkdel af vedkommende Overlæges Indtægt. Maaske blev det en Brøkdel for dens enes Vedkommende, maa-
ske ikke for den andens. Endelig syntes det ogsaa rimeligt, at man i social Henseende stillede Overlægerne blandt Kommunens første Funktionærer, ligesom det ogsaa maatte bemærkes, at hver af de 3 Overlæger fik en Afdeling, der var større end f. Eks. de københavnske Overlægers Afdelinger.

Jakob Jensen ansaa Lægernes Organisation for saa stærk og vaagen, at den nok kunde varetage Lægernes Interesser, saaledes at Byraadets Formand ikke behøvede at presse Udgifterne unødigt højt op.

Mousten meddelte, at Udvalget havde foretaget en Del redaktionelle Ændringer i Udkastet til Regulativet, samt at en af Reservelægerne foreløbig maatte bo udenfor Kommunehospitalet, fordi man savnede Bolig til ham der. Ved Sagens første Behandling havde Taleren glemt at gøre opmærksom paa en lille Forandring med Hensyn til Regulativets Bestemmelser om Obduktion. Efter det gamle Regulativ maatte Obduktion ikke foretages uden med Samtykke fra den afdødes Familie, hvorimod Overlægerne efter det ny Regulativ vilde være berettigede til at foretage Obduktion, med mindre der fra de nærmest paarørendes Side blev nedlagt Indsigelse der imod. Udvalget kunde tiltræde Hr. Simonsens Forslag med Hensyn til Ansættelsen af Desinfektionspersonalet for saa vidt angik de to Portører, der skulde fungere som Assisterter ved Desinfektionen, men det mente vedblivende, at Stadslægen som Epidemilæge burde

tages paa Raad med ved Ansættelsen af Første og Anden Desinfektøren. Ligeledes maatte Udvalget overfor Hr. Simonsens andet Ændringsforslag, angaaende Nedsættelse af Betalingen for Benyttelse af Sygevoغن, fastholde sit oprindelige Standpunkt, mest af praktiske Grunde. Dels kunde de fleste helbredede Patienter nok gaa til deres Hjem, og dels burde Prisen for at benytte Sygevoغن ikke være billigere end Benyttelse af et privat Køretøj, eftersom det vilde være heldigst at have Sygevoغن saa meget hjemme som muligt for at have den til Disposition, naar den virkelig behøvedes f. Eks ved Ulykkestilfælde eller lignende. Lægeforeningens Ændringsforslag til § 3 var kun af redaktionel Art og tilsigtede ganske, hvad der var Udvalgets Mening. Lægeforeningens andet Ændringsforslag angik Overlægenes Honorar for udenbys Patienter og Patienter paa Ene-stue. Efter Forslaget til Regulativ maatte der kun tages særlig Betaling af disse Patienter for Operation, men Lægeforeningen foreslog den paa-gældende Bestemmelse udvidet til ogsaa at gælde anden Sygebehandling, saaledes at den ogsaa fik Betydning for Overlægerne ved den medicinske Afdeling og ved Marselisborg Hospital. Efter Udvalgets Mening var der intet at sige til, om Overlægerne fik Ret til at tage Honorar af udenbys Patienter, enten disse laa paa Fællesstue eller Enestue. Noget anderledes stillede det sig maa-ske med Hensyn til indenbys Patienter paa Ene-stue, men da Lægeforeningen ellers intet Forslag stillede, kunde Udvalget godt tilraade Byraadet at vise sig imødekommende overfor Foreningen paa dette Punkt. I Anledning af Formandens Udtalelse om, at hver af Overlægerne fik større Afdelinger end Overlægerne i København, skulde

Taleren oplyse, at paa det ny Hospital i København kom hver Afdeling til at omfatte 240 Patienter, og at en Afdeling iøvrigt almindelig var paa ca. 150 Patienter, men at Afdelingerne her hver kun blev paa ca. 100 Patienter. Det ideelle var selvfølgelig at lønne Lægerne saaledes, at de ikke maatte have privat Praksis, men det kunde der jo ikke være Tale om. Taleren havde iøvrigt det bestemte Indtryk, at ingen Læge vilde undlade at søge Pladserne for Lønneus Skyld. Sluttelig forelagde Taleren Udvalgets Indstilling, saaledes som den er aftrykt Side 157.

Simonsen fandt den af Lægeforeningen foreslaaede og af Udvalget tiltraadte Ændring med Hensyn til Overlægerne Ret til at indlægge private Patienter paa Enestue urigtig og mente, at den kunde medføre uheldige Konsekvenser. Ganske vist skulde disse Patienter betale den for Enestue fastsatte Takst, men da der ingen Grænse fandtes for, hvor mange Patienter Overlægerne saaledes maatte indlægge til privat Behandling, kunde der opstaa ret uheldige Forhold, idet det jo meget godt kunde tænkes, at Patienter paa Fællesstue nødvendigvis maatte indlægges paa Enestue. I saa Tilfælde vilde Spørgsmaalet være, om man, hvis Enestue ikke var disponibel, kunde være sikker paa, at de private Patienter blev flyttet bort. Helst saa Taleren, at Lægerne private Patienter blev henvist til private Kliniker, men i hvert Fald burde det være en Forudsætning, at den private Praksis, Lægerne kunde skaffe sig paa Hospitalerne, blev stærkt begrænset. Taleren skulde dog intet Ændringsforslag stille i saa Henseende, da han var klar over, at Forholdet blev, som Udvalget mente. Af samme Grund skulde Taleren trække sit Ændringsforslag med

Hensyn til Taksten for Benyttelse af Sygevoغن tilbage, idet han meget beklagede, at Udvalget ikke havde kunnet tiltræde det. Det ideelle paa dette Omraade vilde være, at man havde en Ambulance, som altid stod til gratis Afbenyttelse. Efter det foreliggende kunde det altsaa betragtes som afgjort, at der skulde være 2 sideordnede Overlæger ved Kommunehospitalet. Taleren skulde ikke atter omtale de Ulemper, der efter hans Mening kunde opstaa heraf, men kun udtale det Haab, at Forhandlingen om dette Spørgsmaal maatte bevirke, at man blev fri for Klager, som Følge af denne Ordning, og at Overlægerne vilde tage ethvert skyldigt Hensyn til Patienterne, saa vi her ikke fik en Strid som den, der fandt Sted mellem et Par københavnske Lægekapaciteter for et Par Aar siden. Taleren maatte endelig beklage, at Udvalget kun delvis havde kunnet tiltræde hans Ændringsforslag med Hensyn til Desinfektionspersonalets Ansættelse. Han skulde nu tage Ændringsforslaget tilbage, men vilde i Henhold til Sygehusudvalgets Formands Udtalelse om, at Stadslægen burde tages paa Raad med ved Besættelsen af disse Pladser, erstatte det med følgende Forslag: »I § 13 under Afsnittet om Desinfektørerne ændres 1. Linie til: »Efter Stadslægens og Udvalgets Indstilling ansætter« Man havde alle Vegne fra nok, der søgte at indskrænke det kommunale Selvstyre, saa Byraadet burde ikke selv lade Magten glide over i Embedsmændenes Hænder.

M o u s t e n havde for sit Vedkommende intet imod og tænkte heller ikke, at Sundhedskommissionen havde noget imod at tiltræde den af Hr. Simonsen sidst stillede Ændring til § 13. Taleren beklagede for saa vidt ogsaa, at man var nødt til

at forhøje Taksten for Benyttelse af Sygevognen; for Indtægtsens Skyld spillede Forhøjelsen heller ikke nogen større Rolle, det betydningsfulde var, at Vognen kun blev benyttet i de Tilfælde, hvor det var højst nødvendigt. Indtil for faa Aar siden fik Overlægen Betaling for alle Patienter for Operation, men derfor kunde man dog næppe sige, at alle Patienter, der blev opereret, var Overlægens private Patienter. At Hospitalerne skulde blive overbefolket af private udenbys Patienter, var der sat en Stopper for ved Bemærkningen i Indledningen til Regulativet om, at Hospitalerne var bestemt til Optagelse af syge fra Aarhus Kommune.

J. C. P e t e r s e n maatte fastholde sit Ændringsforslag om, at den almindelige Betaling blev forhøjet til 2 Kr. Den Pris, der nu afkrævedes, var blevet fastsat for ca. 30 Aar siden, og man havde vel den Gang anset den for en passende Pris, men nu var Forholdene paa dette Omraade ligesom paa alle andre ganske anderledes. Maa-ske burde denne Takst endda være endnu noget højere end 2 Kr., men da der dog var noget i den Betragtning, at de sunde burde støtte de syge, skulde Taleren ikke foreslaa at gaa videre.

J a k o b J e n s e n skulde gerne indrømme, at det var mange Aar siden, at den almindelige Betaling var blevet sat til 1 Kr. 70 Øre, men i den mellemliggende Tid havde man ogsaa faaet en anden Opfattelse af Samfundsforholdene, som gik ud paa, at de raske endnu mere skulde hjælpe de syge. Derfor var det naturligt, at Prisen blev staaende. Taleren var da ogsaa sikker paa, at alle Borgere gerne gav deres Bidrag til at støtte de syge. Han skulde ikke bebrejde Hr. J. C. Petersen at have stillet Forslaget, men han troede

dog, det vilde stemme bedst med Hr. J. C. Petersens indre Opfattelse, at man blev ved den gamle Pris, og han vilde derfor henstille til ham at tage Forslaget tilbage.

Det foreliggende Regulativ vedtoges med de af Lægeforeningen foreslaaede Ændringsforslag. J. C. Petersens Forslag med Hensyn til Affattelsen af § 10 I forkastedes. Formanden tog sit Ændringsforslag tilbage; ligeledes Simonsen efter at der med Hensyn til Affattelsen af § 13, Bestemmelserne om Desinfektørerne, efter Ordene »Efter Stadslægens« var tilføjet »og Udvalgets«. Derhos vedtoges Udvalgets Indstilling i Skrivelse af 14. f. M. (Se Side 157).

11. (J. Nr. 335—1912). Nedsættelse af Udvalg til Udarbejdelse af Forslag til en **Beværtervedtægt** i Henhold til Lov af 10. Maj 1912 om Beværtning og Gæstgiveri.

J a k o b J e n s e n mente, at det maaske kunde overlades til Budgetudvalget at udarbejde Forslaget.

S i m o n s e n vilde fraraadet at henvise Sagen til Budgetudvalget, da den næppe hørte ind under dettes Omraade. Denne Sag vilde ikke staa sig ved at blive opfattet som en Finanssag, hvad den naturligt vilde blive, naar den blev henvist til Budgetudvalget.

F o r m a n d e n henstillede til de forskellige Byraadsgrupper at være parat med Forslag, naar en Sag blev udsat, for at de kunde faa Lejlighed til at overveje, hvilke Forslag de vilde stille.

M i k a e l J o h a n s e n foreslog, under Forudsætning af at Udvalget skulde bestaa af 5 Medlemmer, at vælge de Herrer Jul. Andersen og Carl Laursen.

J a k o b J e n s e n foreslog, under samme For-

udsætning, at vælge Formanden, Hr. Lehmann og Hr. Moustén.

Formanden, Jul. Andersen, Carl Laursen, Lehmann og Moustén valgtes.

12. (J. Nr. 130—1912). Indstilling fra Udvalget for Belysningsvæsenet i Anledning af et fra Eksamensbestyrelsen for den kommunale Elektro-Installatørprøve tilsendt »**Forslag til Ordning af forskellige Forhold vedrørende den kommunale Elektro-Installatørprøve.**«

Samuel sen bemærkede, at Udvalget ikke var ganske enig med Eksamensbestyrelsen i det stillede Forslag, men at det ikke vilde stille noget Ændringsforslag, for at Sagen ikke skulde strande. Udvalget skulde derfor indstille til Byraadet at tiltræde Forslaget under Forbehold af, at Ordningen i Løbet af 2 Aar blev gjort til Genstand for Revision. Ordningen vilde rimeligvis medføre en Udgift for Kommunen, men om Størrelsen heraf kunde Udvalget ikke i Øjeblikket udtale sig.

Indstillingen vedtoges.

13. (J. Nr. 352—1912). **Planer for Telefonselskabets Kabelnedlægning i Marselisborgkvarteret** med Detailtegninger af en Samlebrønd ved Sct. Pauls Kirke samt af en Gittermast paa Marselisvej.

Fra Brolægningsudvalget forelaa Indstilling om at approbere Planerne paa følgende Betingelser:

1. Ledningerne lægges nøje som vist paa de fremsendte Planer.
2. Bestemmelserne i Overenskomsten af 1904 mellem Aarhus Byraad og Telefonselskabet — undtagen Punkt 9, som omhandler den Kommunen tilkommende Godtgørelse — skulle være gyldige.
3. Selskabet skal være pligtigt til at flytte saavel Kabelbrønd som Masten, naar Byraadet af

Hensyn til offentlige Formaål maatte kræve det, samt vedligeholde dem efter Brolægningsudvalgets Bestemmelse.

4. Man forbeholder sig alt fornødent med Hensyn til den Kommune tilkommende Godtgørelse for Ledningens Nedlægning.

Indstillingen vedtoges.

14. (J. Nr. 353—1912). Indstilling fra Brolægningsudvalget i Anledning af en **Besværing over Kloakforholdene i Absalonsgade og Læssøesgade.**

Magnus Nielsen udtalte, at Brolægningsudvalget gav Klagerne Ret i, at der var nogen Grund for dem til at besvære sig over Kloakforholdene i deres Gader, idet den stærke Bebyggelse paa det vestlige Frederiksbjerg havde bevirket, at de paagældende Kloaker ved stærke Regnskyl blev meget overbelastede. En virkelig rationel Ordning vilde efter Stadsingeniørens Overslag koste 80000 Kr., men en midlertidig Ordning, der kun vilde koste 7100 Kr., vilde foreløbig være tilstrækkelig, og Udvalget skulde derfor indstille denne Foranstaltning til Vedtagelse. Selvfølgelig burde Udgiften afholdes af Kontoen for Gadeanlæg paa Marselisborg.

Møller ansaa det langt fra for selvfølgeligt, at Udgiften skulde afholdes af Marselisborgfondet. Maaske kunde det nok med nogen Grund siges, at Bebyggelsen paa Frederiksbjerg bevirkede, at Kloakerne blev for smaa, og Taleren havde heller intet imod, at Udgiften denne Gang blev afholdt paa den omtalte Konto, men at gøre det til en Regel at bruge den Fremgangsmaade vilde dog vist skabe ret uheldige Forhold.

Samuelson tvivlede meget om, at den foreslaaede foreløbige Ordning vilde være tilstrækkelig. Ganske vist var 80000 Kr. en stor Sum, men

det var vel ogsaa muligt at finde en Mellemvej, der vilde være mere betryggende end det, man nu skred til.

M i k a e l J o h a n s e n bemærkede, at der saavidt ham bekendt forelaa flere lignende Klager, i hvert Fald var der Klager fra den øverste Del af Guldbergsgade og fra Vesterport. Han henstillede til Brolægningsudvalget nøje at undersøge disse Klager og søge de paagældende uheldige Forhold afhjulpne. Taleren havde en Følelse af, at Byens gamle Kloak-system var til Dels ubrugeligt. Der gaves Masser af Eksempler paa, at Kældere fyldtes med Vand fra Kloakerne, hvorved der afsattes Slam og muligvis ogsaa bevirkedes Svamp. At dette var til ubodelig Skade for Husejerne, sagde sig selv, idet det ikke blot medførte store Bekostninger for dem, men ogsaa vanskeliggjorde Lejeforholdene, som navnlig i den gamle Bydel var vanskelige nok i Forvejen. Og selvfølgelig var et saadant Griseri i Kælderne ogsaa til stor Gene for Lejerne. Taleren omtalte dernæst nærmere Forholdene i Vesterport og udtalte som sin Mening, at Kloaken der sikkert var for lille. I det Stykke af Guldbergsgade, hvorfra der nu blev klaget, nemlig mellem Nr. 105 og Nr. 113 skyldtes de uheldige Forhold muligvis, at Kloaken var stoppet af Trærødder. Det forekom Taleren, at Sundhedskommissionen, som ellers ikke var bange for at læsse Byrder paa Grundejerne, i Fremtiden burde have sin Opmærksomhed mere henvendt paa disse Forhold, som i sanitær Henseende sikkert var nok saa farlige som et Par daarlige Kældere. Det kunde ikke nytte, at man havde pæne asfalterede Gader, naar der var al mulig Daarligdom under dem.

M o u s t e n erindrede om, at Kloaken i Trøjborgvej ogsaa havde været stoppet af Trærødder.

At saadant kunde ske, stammede maaske fra, at de paagældende Kloaker fra først af var lagt daarligt ned. Arbejdet var blevet udført ved Entreprenører, men det bedste vilde sikkert være at lade den Slags Arbejder udføre ved Kommunens egne Folk. Taleren havde den Opfattelse, at Stadsingeniøren var vel øm over de ny Kloaker. I Trøjborgvej gik saaledes mange Ledninger til den gamle Kloak, skønt der laa en stor Ledning ved Siden af.

Samuel sen protesterede imod, at Sundhedskommissionen nogen Sinde skulde have gaaet Grundejerne for nær. Den havde forbudt, at et Par gamle usunde Kældere ved Havnen blev brugt til Beværtning, men dette kunde ikke siges at være at gaa Grundejerne for nær.

Magnus Nielsen kunde trøste Hr. Møller med, at naar den projekterede Kloak til 80000 Kr. engang skulde lægges, skulde Beløbet til den ogsaa afholdes af Kontoen for Gadeanlæg paa Marselisborg; denne Fremgangsmaade vilde være fuldt korrekt, da den store Vandmasse, som skulde afledes, kom fra de ny Kvarterer paa Frederiksbjerg. Til Hr. Samuel sen bemærkede Taleren, at den foreslaaede foreløbige Ordning ganske vilde være i Stand til at afhjælpe de uheldige Forhold, hvorover der nu klagedes, og til Hr. Mikael Johansen bemærkede han, at der dog kun forelaa 2 Klager, nemlig fra Vesterport og den øverste Del af Guldbergsgade. Den Slags Klager skyldtes næsten altid, at der var ført Overfladevand ind i de paagældende Kloaker, som slet ikke var beregnet til at tage det. Spørgsmaalet om Lægning af en Kloak i Guldbergsgade vilde komme til Drøftelse ved den forestaaende Budgetbehandling; i Øjeblikket var der intet at gøre deroppe. Denne ny Kloak

vilde koste 28000 Kr. Forholdene ved Vesterport skulde blive undersøgt, maaske var Ledningen stoppet et eller andet Sted. Til Hr. Moustén bemærkede Taleren, at det ikke alene var i Trøjborgvej, men mangé andre Steder, at Stikledningerne blev ført til den gamle Kloak, skønt der laa en ny ved Siden af. Det vilde nemlig blive for farligt uden videre at sætte Stikledningerne til en Hovedkloak; derfor havde man ladet de gamle Kloaker ligge og ført Stikledningerne til dem, hvorfra Vandet saa samledes i Brønde og førtes videre til Hovedledningen. Det var næppe saa slemt med Byens Kloaker, som det lød til; noget andet var naturligvis, at Ejerne tidligere byggede deres Kældere saa dybe som de vilde uden at tage Hensyn til Kloakens Beliggenhed; maaske kunde Grunden til de uheldige Forhold i Vesterport søges i denne Omstændighed.

Jakob Jensen var i bestemt Modstrid med Hr. Mikael Johansen, naar denne mente, at det var saa galt fat med Kloaksystemet. Vel var Kloakforholdene nogle Steder ret uheldige, men der var nu gennem 12 Aar gjort meget for at skaffe gode Forhold og bøde paa gamle Forsømmelser. Nu gik man frem efter en bestemt Plan, og længe vilde det ikke vare, inden den Slags uheldige Forhold, som der nu klagedes over, ikke kunde opstaa mere. Spørgsmaalet om, hvor Pengene i Almindelighed skulde tages fra til den Slags Foranstaltninger, laa ikke for i Øjeblikket. Taleren havde intet imod, at de nu paakrævede 7100 Kr. blev afholdt af Marselisborgfondet, men han maatte dog gøre opmærksom paa, at dette ikke gik an at bruge hverken dette Fond eller Boulevardfondet til Kloaker. Naar man var kommet til et vist

Punkt med Kloaksystemet, maatte samtlige Borgere tage Del i Udgifterne til Kloakvæsenet.

M i k a e l J o h a n s e n hævdede, at det var galt fat med Kloakerne adskilligt flere Steder, end Hr. Magnus Nielsen syntes at mene. Fra Fredensgade blev der saaledes klaget ret stærkt. Taleren stode imidlertid nu paa, at Brolægningsudvalget gjorde, hvad det kunde for at afhjælpe Ulemperne.

Indstillingen vedtoges.

15. (J. Nr. 311—1912). I Anledning af et Andragende fra Chauffør Thora Riisgaard om, at der maa blive hende anvist **Holdeplads for 2 Automobiler paa Tangen** nærmest Guldsmidgade, forelaa der Indstilling fra Brolægningsudvalget om forsøgsvis at give Tilladelse til, at der maa holde 1 Bil paa Tangen, en 3. Bil paa Lille Torv og 1 Bil paa Klemenstov.

F o r m a n d e n forelagde Indstillingen.

M i k a e l J o h a n s e n mente, at det vilde være for farligt at lade en Bil faa Holdeplads paa Klemenstov, og henstillede at finde en anden Plads.

M a g n u s N i e l s e n oplyste, at det var efter Samraad med Politiet, at Brolægningsudvalget fremsatte det foreliggende Forslag, og at det de sidste Dage som et Forsøg havde givet en Bil Tilladelse til at holde ved Kiosken paa Klemenstov. Selvfølgelig vilde Automobilejerne helst have Holdepladser, hvor der var noget at tjene. Brolægningsudvalget kunde ikke tro, at det under almindelige Forhold kunde genere at have Holdeplads for en Bil ved Kiosken paa Klemenstov, men iøvrigt gik Indstillingen jo kun ud paa at give en midlertidig Tilladelse.

J a k o b J e n s e n udtalte, at efterhaanden som Trafikken steg, maatte man vænne sig til lidt trangere Forhold i Gaderne, men at man selvfølgelig

altid maatte bestræbe sig for at dele Færdselen saa meget som muligt. Taleren saa nok, at det vilde være en Fordel for en Bil at faa Holdeplads ved Kiosken paa Klemenstov, men vilde dog henhænde til Brolægningsudvalget at ændre Indstillingen derhen, at Holdepladsen enten blev ved Domkirken, eller at der blev Holdeplads for 2 Biler paa Tangen.

Magnus Nielsen gjorde opmærksom paa, at der paa Tangen ikke alene var uheldige Forhold for Til- og Frakørsel, men at ogsaa Manøvrering med Biler var ret vanskelig der. Desuden fandtes der umiddelbart ved den paatænkte Holdeplads paa Tangen mange store Forretninger, Slagterforretninger, Restaurationer og Mælkeriudsalg, som alle ofte havde holdende flere Vogne foran deres Lokaler. Endelig havde Bybudene ogsaa deres Trækvogne staaende lige derved. Brolægningsudvalget kunde derfor ikke anse det for forsvareligt at have Holdeplads til 2 Biler paa Tangen. I Stedet for den foreslaaede Ordning kunde der imidlertid tænkes en anden, nemlig at man ligesom under Udstillingen lod nogle Biler faa Holdeplads paa Store Torv; men selvfølgelig maatte de fortrække paa Torvedagene, hvilken Ulempe de Biler, der holdt ved Kirkens nordre Side, jo ogsaa maatte finde sig i.

Indstillingen vedtoges.

16. (J. Nr. 135—1912). Andragende fra Foreningen af Grundejere og Næringsdrivende i den nordre Bydel om Indretning af en **Nødtørftsanstalt ved Teknisk Skole**, samt om **Nedlægning af Stenoplagspladsen ved Fyensgade**.

Magnus Nielsen oplyste, at den andragende Forening ønskede et Pissoir opstillet ved Teknisk Skoles sydvestlige Gavl, men at Skolens

Bestyrelse nødvendig vilde have et Pissoir der, fordi der laa Tegneklasser, der ogsaa benyttedes af Damer lige ud mod det paagældende Sted. Brolægningsudvalget havde saa tænkt, om Pissoi-ret ikke kunde indrettes ved Skolens nordøstlige Gavl, hvor der var en aaben Plads mellem Skolen og Naboejendommen. Denne Tanke var Skolens Bestyrelse imidlertid heller ikke glad ved, da den var bange for, at et Pissoir, uden fast Opsyn paa denne Plads til visse Tider kunde medføre Ulemper for Skolens Orden. Opførelse af et Pissoir paa et af de nævnte Steder vilde koste 1700 Kr., og til Renholdelse, Vand og Belysning vilde der aarlig medgaa 300 Kr. Udvalget var imidlertid kommet ind paa, om man ikke hellere maatte skride til Opførelse af en virkelig Nødtørftsanstalt for baade Kvinder og Mænd i dette Kvarter. Tanken om en 4. Nødtørftsanstalt havde flere Gange været fremme, men var blevet stillet i Bero. Man havde da konfereret med Teknisk Skoles Bestyrelse om at opføre en saadan Anstalt ved Skolens nordøstlige Gavl. Denne Tanke havde Bestyrelsen intet imod, og Udvalget havde da ladet udarbejde Forslag til denne Anstalt, som med alt Tilbehør vilde koste 4700 Kr. og kræve et Driftstilskud paa 1200 Kr. aarlig. Desværre krævede de kommunale Nødtørftsanstalter vedblivende Tilskud, men paa den anden Side kunde man heller ikke godt af den Grund standse Udviklingen paa dette Omraade. Der forelaa altsaa 3 Forslag, 2 om Indretning af Pissoirer og 1 om Opførelse af en virkelig Nødtørftsanstalt. De to første kunde Udvalget ikke anbefale, og det tredje kunde man maaske komme tilbage til ved Budgetbehandlingen. — Andragendets anden Del om Nedlægning af Stenpladsen, maatte Udvalget bestemt fra-

raade Byraadet at imødekomme, da Brolægningsvæsenet for Tiden absolut ikke kunde undvære Pladsen. Om der senere paa det opfyldte Terræn ved Fødselsstiftelsen eller paa Galgebakken, naar man fik den disponibel, kunde findes en egnet Oplagsplads, maatte staa hen foreløbig.

M i k a e l J o h a n s e n kunde med Hensyn til Spørgsmaalet om Nødtørftsanstalten ganske slutte sig til Udvalgets Standpunkt. Det vilde derimod være særdeles heldigt, om Stenoplagspladsen blev nedlagt og en anden oprettet ved Havnen. De fleste Sten kom søværts hertil, og Transporten af dem først fra Havnen til Stenpladsen ved Fyensgade og derfra atter ud til de Steder, hvor de skulde bruges, kostede i sig selv ret betydelige Beløb, foruden at den medførte stor Slidtage paa Gaderne. Saa snart det blev muligt, burde der derfor indrettes en ny Stenoplagsplads ved Havnen, saa Taleren skulde henstille til Brolægningsudvalget at sætte sig i Forbindelse med Havneudvalget for at faa en egnet Plads anvist.

J a k o b J e n s e n erindrede om, at der allerede var udset en ny Oplagsplads for Brolægningsvæsenet ved Havnen, og at den skulde tages i Brug, saa snart Havneanlægget tillod det. Taleren tilraadede Byraadet at forkaste de to Forslag om Indretning af et Pissoir ved Teknisk Skole og at udtale overfor Brolægningsudvalget, at det vil være formaalstjenligt at opføre en Nødtørftsanstalt for baade Mænd og Kvinder ved Teknisk Skole. Endelig henstillede han til Udvalget at forsøge, om der var Mulighed for at komme overens med Skolens Bestyrelse om at lægge Anstalten saaledes, at den fik Indgang fra Munkegade. Kunde dette ikke lade sig gøre, maatte man nøjes med det

næstbedste, nemlig at lægge Anstalten paa den aabne Plads ved Skolens nordøstlige Gavl.

Det vedtoges at henvise Spørgsmaalet om Anbringelse af Pissoir eller Nødtørftsanstalt til den forestaaende Budgetbehandling. Med Hensyn til Oplagspladsen ved Fyensgade vedtoges Indstillingen.

17. (J. Nr. 3¹⁰—1912). Indstilling fra Udvalget for Bygninger og Inventar om **Efterbevilling af Overskridelser** paa Konto I. 6. b. og XX, 4. a. og b. — 2. Behandling.

Efterbevilling meddeltes.

18. (J. Nr. 3¹¹—1912). Indstilling om **Efterbevilling af Overskridelser** paa Brolægningsvæsenets Budget.

Overgik til 2. Behandling.

19. (J. Nr. 22⁹—1912). **Købekontrakt** med Murer- mester Daugbjerg angaaende en Byggegrund ved Sct. Annagade.

Godkendtes.

20. (J. Nr. 343—1912). Indstilling fra Udvalget for Belysningsvæsenet i Anledning af en Skrivelse fra Laboratoriet »**Ratin**«.

F o r m a n d e n meddelte, at Laboratoriet »Ratin« i en Skrivelse tilbød sin Tjeneste med Hensyn til Udryddelse af Rotter, og at Skrivelsen var blevet tilstillet Udvalget for Belysningsvæsenet. Fra dette forelaa der Indstilling om at lade de forskellige Udvalg tage Spørgsmaalet under Overvejelse. Efter Talerens Mening vilde dette dog ikke være nok, da der jo ogsaa var Rotter andre Steder end i de kommunale Bygninger. Taleren skulde derfor henstille, at man anmodede Laboratoriet om Overslag over Bekostningen.

Simonsen var bange for, at man ved at anmode om Overslag over Bekostningen blev hængende ved det. Paa Slagtehuset havde der tidligere været en Mængde Rotter, som man nu ved

Hjælp af en Rottehund havde faaet fuldstændig udryddet.

S a m u e l s e n troede ikke, det vilde blive nogen billig Historie at benytte Laboratoriet.

J u l. A n d e r s e n forekom det, at hvis det passede, hvad der stod i Skrivelsen, at de 95 % af Rotterne virkelig var blevet udryddet i de 5—6 Byer, der var nævnt i Skrivelsen for 5000 Kr., saa var der ingen Tvivl om, at det vilde være en billig Maade at frigøre Byen for Rotteplagen. Han henstillede at følge Formandens Forslag og saa tage Sagen under Overvejelse ved Budgetbehandlingen.

C h r i s t e n s e n henstillede at henvise Sagen til Grundejerforeningen, der jo maatte synes at være den mest interesserede i den. Vilde den tage Opgaven op, kunde Byen maaske give et Tilskud.

M i k a e l J o h a n s e n oplyste, at Grundejerforeningens Bestyrelse allerede havde afgivet Betænkning om Spørgsmaalet, og henstillede at henvise Sagen til Sundhedskommissionen.

F o r m a n d e n mente, at man kunde begynde med at udbede sig Overslag over Bekostningen.

Det vedtoges at anmode om Overslag fra Laboratoriet.

21. (J. Nr. 2²⁴—1912). Andragende om **Dispensation fra Bygningsvedtægtens § 23** for Baptistmenighedens Ejendom Hedemannsgade 1.

Anbefaledes.

22. (J. Nr. 2²⁵—1912). Andragende om **Dispensation fra Bygningslovens § 21 og Bygningsvedtægtens § 23** for Ejendommen Fiskergade 107.

Anbefaledes paa de af Bygningskommissionen foreslaaede Vilkaar.

23. (J. Nr. 2²⁶—1912). Andragende om **Dispensation fra Bygningslovens § 21** for Aarhus Privatbanks

Ejendom Matr. Nr. 380 af Bygrundene fra Marselisborg.

Anbefaledes paa de af Bygningskommissionen foreslaaede Vilkaar.

24. (J. Nr. 2²⁷—1912). Andragende om **Dispensation fra Bygningslovens § 21** for Ejendommen Grønnegade 61.

Anbefaledes paa de af Bygningskommissionen foreslaaede Vilkaar.

